

Congresul Autorităților Locale din Moldova
Str. Columna 106A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, mobil 079588547; e-mail: info@calm.md www.calm.md

Opinia CALM privind garanțiile sociale pentru primarii ale căror mandate au încetat

În urma alegerilor locale generale care s-au desfășurat în Republica Moldova în data de 5 iunie 2011 (și al doilea tur în unele localități la 19 iunie 2011), anumiți primari nu au mai candidat sau și-au încheiat mandatul în rezultatul alegerilor.

În conformitate cu Anexa la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică Nr. 199 din 16.07.2010, funcția de primar face parte din categoria funcțiilor de demnitate publică.

Astfel, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare a Republicii Moldova, persoana cu funcție de demnitate publică, care în cazul nostru este primarul, la expirarea mandatului este în drept să primească o indemnizație unică într-un quantum prestabilit, după încetarea mandatului. Însă, CALM a recepționat o serie de adresări din partea primarilor ale căror mandate au încetat prin care aceștia se confruntă cu neclarități și impedimente în obținerea remunerării cuvenite. Primarii se adresează pentru obținerea remunerării în baza art. 17 al Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică Nr. 199 din 16.07.2010, iar acestora le este refuzată plata remunerăției în quantumul prevăzut de art. 17, făcându-se trimitere la prevederile art. 25 al Legii privind statutul alesului local.

În acest sens, Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică Nr. 199 din 16.07.2010 prevede expres la art. 17 garanțiile sociale în legătură cu încetarea mandatului:

„(1) La expirarea mandatului, în caz de demisie, revocare sau eliberare din funcție, persoana cu funcție de demnitate publică beneficiază de o indemnizație unică egală cu 2 salarii ale funcției, dacă legea specială ce reglementează activitatea acestei persoane nu prevede un alt quantum al indemnizației.

În același timp, art. 25 al Legii privind statutul alesului local Nr. 768 din 02.02.2000, prevede un alt quantum al remunerării aleșilor locali cărora le-a expirat mandatul. Astfel art. 25 prevede următoarele:

„(1) La expirarea mandatului, alesului local care a activat cel puțin doi ani în această calitate i se acordă o indemnizație unică, egală cu salariul mediu lunar pe economia națională pentru anul precedent.

Astfel, unele instituții ale statului, bazându-se pe prevederile menționate mai sus, consideră că primarilor, la stabilirea quantumului indemnizațiilor, urmează să li se achite doar indemnizația prevăzută conform Legii nr. 768 (un salariu mediu pe economie) și nicidecum în conformitate cu prevederile Legii nr. 199, care prevede un quantum de 2 salarii medii. Acest fapt, în opinia noastră este absolut greșit și contrar literei și sensului legii.

În special menționăm că:

1. Prevederile Legii privind statutul alesului local la capitolul achitarea indemnizației unice la expirarea mandatului sunt necesare a fi interpretate în sistem, conform logicii și sensului prevederilor legale respective. În acest sens, prevederile art. 25 din Legea nr. 786 din 02.02.2000, care se referă la garanțiile aleșilor locali, trebuie interpretate restrictiv, ele fiind aplicabile doar consilierilor locali și nicidecum primarilor, care conform legii nr. 199 fac parte din categoria persoanelor cu funcții de demnitate publică și beneficiază de garanțiile sociale prevăzute expres de legea respectivă.

Mai mult ca atât, dacă urmărim logica legiitorului și sensul prevederilor capitolului III din Legea nr. 786, observăm ca din conținutul normelor premergătoare art. 25 rezultă că subiect al reglementării juridice și beneficiari ai garanțiilor sociale respective sunt în exclusivitate consilierii locali și nicidecum primarii. Astfel, în acest sens art. 24 menționează următoarele:

„(1) Pe durata ședințelor consiliului și a executării însărcinărilor consiliului sau comisiei, în conformitate cu art.17 alin.(1) din prezenta lege, consilierul angajat în câmpul muncii este degrevat de obligațiile lui la locul de muncă. (2) Degrevarea de obligațiile la locul de muncă se face în baza înștiințării în scris privind ședința în cauză, adresate alesului local, sau în baza altui document eliberat de consiliu sau comisia respectivă. Perioada degrevării include și timpul necesar pentru a se deplasa la locul ședinței sau pentru exercitarea unor anumite însărcinări. (3) Alesului local care a fost invitat la ședința consiliului și a participat la ea i se restituie cheltuielile aferente și i se acordă o indemnizație pentru fiecare zi de participare la ședința consiliului în mărime de cel puțin 2 salarii minime”.

Deci, este evident că toate aceste prevederi sunt aplicabile doar consilierilor locali, primarul în practică nefiind beneficiarul nici uneia din garanțiile respective.

De aceea, drept continuare logică a art. 24 vine art. 25 care stabilește în alineatul (1) că la expirarea mandatului, alesului local care a activat cel puțin doi ani în această calitate i se acordă o indemnizație unică, egală cu salariul mediu lunar pe economia națională pentru anul precedent.

Prin urmare, atât art. 24, cât și art. 25 trebuie să fi privite în sistem și într-un context unic, ele referindu-se în exclusivitate la o categorie a aleșilor locali – consilieri. Anume în acest mod urmează a fi interpretate prevederile respective.

2. O interpretare a legii prin care primarii sunt lipsiți de dreptul de a primi indemnizația conform Legii privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică contravine de asemenea, principiilor și normelor generale de drept, precum și prevederilor legislației muncii în vigoare care garantează tuturor drepturile câștigate și interzic interpretări care ar conduce la înrăutățirea situației salariaților.

Însă, în cazul dat, prin refuzare achitării foștilor primari ai indemnizației în cuantumul stabilit de Legea nr.199, suntem în fața anume astfel de interpretări când se încercă a fi impusă aplicarea unor acte care prevăd lipsirea de unor categorii de salariați de garanții câștigate anterior. În vederea celor expuse mai sus menționăm că în cazul dat prin analogie pot fi aplicate prevederile Codului Muncii al Republicii Moldova care prevede la art. 12 următoarele: „Clauzele din contractele individuale de muncă, din contractele colective de muncă și din convențiile colective sau din actele juridice emise de autoritățile administrației publice menționate la art.4 lit. d) și e), care înrăutățesc situația salariaților în comparație cu legislația muncii sânt nule și nu produc efecte juridice”. În același context, Codul Muncii prevede la art. 197 garanții în domeniul asigurărilor sociale de stat. Astfel: “Salariații sânt supuși asigurării sociale de stat și beneficiază de toate garanțiile, compensațiile și alte plăți prevăzute de sistemul asigurărilor sociale de stat conform legislației în vigoare.”

Luând în considerație faptul că atât Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică Nr. 199 din 16.07.2010, cât și Legea privind statutul alesului local Nr. 768 din 02.02.2000 sunt legi organice, iar Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică este mai recentă, se impune aplicarea normelor legii mai recente. În acest sens, Legea privind actele legislative Nr. 780 din 27.12.2001 prevede expres la art. 6 alin. (7): „În cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.”

CALM a expediat adresări solicitând expunerea opiniei către Comisia parlamentare “Comisia juridică, numiri și imunități”, Comisia parlamentară “Administrație publică și dezvoltare regională”, Comisiei parlamentare “Economie. Buget și finanțe” și Direcției juridice a Parlamentului RM.